

MOKSLO NAUJIENOS

KAIP SENOVĖS MOKSLININKAMS ATRODĖ MUSŲ ŽEMĖ

Mes žinome, kad pirmoji kultūros srovė pasirodė senovės Egipto žemėj, Afrikoje. Beveik tuo pačiu laiku augo ir plėtėsi kultūra ir kitame kontinente, Azijoje, tai asyrų ir babiloniečių kultūra.

Egiptas yra, palyginant siaura, bet labai derlinga žemės juosta. Per vidurį teka didelė upė Nylas, kuris savo potvyniais kraštą derlingu padaro. Egiptiečiai garbino daugelį dievų. Jie savo dievus vaizduodavo žmogaus pavidale, su kurio nors gyvulio galva, pašvęsto šiam dievui. Ypač egiptiečiai garbino Jautį Apį, iš ko mes matome, kad net gyvulių dievais laikė. Tikslas šio garbinimo buvo, kad visi dievai suteiktų žmonėms derlių.

Egiptiečių mokytojai buvo kunigai. Jie turėjo ilgai mokytis. Taip suprantama, kad per tą mokslo laiką labai daug žinių ir sužinodavo. Bet šitas žinias jie niekam nesakydavo, laikydavo paslapyje. Mirus šiems mokytojams, su jais mirė ir jų žinios ir buvo užmirštos. Prie to gaisimo tokių žinių prisideda ir kitas faktas — didžiausia dalis mokėsi tik tai to, kas reikalinga gyvenimui; visas jų mokslas turėjo tik praktiškos reikšmės.

Vėliau egiptiečiai susidūrė su mažąja Azija, Mezopotamija ir Palestinos tautomis. Turėjo nykti dabar tas įsivaizdinimas, kad egiptiečių žemė yra visas pasaulis. Tarp atskirų tautų atsirado žmonių, kurie ėmė keliauti. Bekeliaudami daug matė, daug patyrė, akyratį praplėtė ir žemės supratimą padidino.

Tuo pat laiku, kada Egipte klestėjo aukšta kultūra, įsikūrė Azijoje kita aukšta kultūra — Afirų ir Babiloniečių kultūra. Dar iki šiol mokslininkai nėra patyrę ir nusistatę, katrą kultūrą laikyt ankstyvesne.

Babiloniečiai įsivaizdino žemę kaip tam tikrą plokščią masę, kuri yra uždėta ant didelių akmenų ir stulpų. Saulė keliaujanti dangumi, vakare nusileidžia po žeme, o rytmetį išplaukia vėl į dangaus paviršį.

Pasikeitė ir toks įsivaizdi-

nimas. Buvo manoma, kad sausuma yra vidury pasaulio, o viršuje jos esąs apvestas dangus, dangaus skliautas; čia gyvena dangaus dievai, saulė, žvaigždės ir kiti. Viršuje dar kitas vandenynas, kuris susilieja su žemės vandenynu ir taip susidaręs vienas pasaulio vandenynas. Dangaus vandenynu plaukiant saulė, vakare gi per tam tikrą angą nusileidžia į požemį, o rytmetį per kitą angą iš to požemio vėl išplaukianti.

Šitą, asyrų ir babiloniečių žemės supratimą perėmė ir kitos tautos, kaip tai medai, o kiek vėliau ir graikai, kurie tokius pasakojimus saviškai perdirbo.

Asyrai ir babiloniečiai yra palikę tam tikrų mokslo žinių. Babiloniečiai turėdavo daug gyvulių, kuriuos piemens po Mezopotamijos ganklas ganė. Suprantama, kad piemens ne tik dieną, bet ir nakties metu palikdavo prie gyvulių plyname lauko ore. Taip jie ne viena kartą ėmė stebėt dangaus skliautą ir pamatė, kad žvaigždės yra susiskirsčiusios tam tikromis grupėmis. Be to, babiloniečiai beplaukiodami po Persijos jūrą, taip pat orientavosi sulig žvaigždžių keliu. Atskiroms grupėms šitų žvaigždžių davė jie tam tikrus vardus. Iš to mes matome, turėdami apie žemę, daug daugiau apie žvaigždes turėjo.

Paimkime indus. Jie manydavo, kad žemė yra uždėta ant milžiniško dramblio (slonio) nugaros. Tas supratimas pasikeitė. Ėmė manyt, kad žemė yra ne kas kita, kaip iš milžiniško vandenyno iškilusi, išaugusi ir pražydusi Lotoso gėlė.

Žydai taip pat apie žemę teturėjo mažą supratimą. Jie buvo daugiau religingi žmonės. Jie sakėsi sau taip: Dievas sutvėrė žemę ir mažai tegalvojo apie jos išvaizdą. Apie pačią žemę jokio supratimo neturėjo. Vakaruose jiems žemė baigdavosi. Viduržemio jūra buvo jiems per didelė, kad galėtų be jokio nusiminimo kitur perplaukti; bijojo keliones daryt.

Šalia jų gyveno Finikiečiai. Jie buvo pasiekę aukštą kultūrą ir pralenkę savo kašmynus. Jų miestai Tiras ir Sidonas garsėjo savo grožiu bei turtais, ir anais laikais jie buvo nenugalimi. Finikiečiai buvo drąsus jurininkai, todėl jie ir daug žinojo apie žemę, daugiau už kitas senovės tautas. Jie atplaukdavo į Kipro, rėdosi, ir kitas salas. Vėliau jie jau plaukdavo po Viduržemio jūrą. Taip jie pasiekė Italiją, Ispaniją, Afriką. Perplaukę Gibralto sąsiaurą, patekdavo į Europą. Tokiu

Naudokitės Proga!

“AMERIKOS LIETUVIS” I LIETUVĄ TIK- \$2.

Kurie turi užrašę į Lietuvą “Amerikos Lietuvį” ir jau jų prenumerata yra išsiųsta — prašom panaujint. Taipgi nurėtume paprašyt ir pačių Lietuvos skaitytojų atsikreipti į savo gimnazičius Amerikoje gyvenančius, kad jie iš naujo panaujintų arba užrašytų Amerikos Lietuvį. Amerikos Lietuvisio prenumeratos kaina Suv. Valstijoje \$1.50 Užrubežy—Lietuvoje \$2.00.

Dabar pabrangėjus į užrubežį laikraščio persiuntimo kainai, ilgai už dyką siuntinėti negalėsime. Ir kad nereiktų laikraščio persiuntinėjimo sustabdyt, prašome pasiskubint jį atnaujint.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Namų Doktoras —

Vienintelė lietuvių kalboje daktariška knyga su receptais, parašyta Dr. A. Karaliaus. Rasite didelę daugybę receptų ir pamokinių kaip susirgus išsigydyt be daktaro. Nusipirkę tą knygą už \$2.00, jūs sutaupysite keletą šimtų dolerių.

Svarbi knyga moterims. Aprašymai, kaip išsigydyt nuo visokių moteriškų ligų. Rasite apie 200 receptų. Nusinešus tą knygą į bilę vieną “drugstore”, gausite vaistų. Ypatinai moterys, ras sau daug sveikatos “Namų Doktoro” knygoje.

Skubėkite su užsakymais. Knyga parsiduoda gerai ir išsiųsta laida, ji kainuos brangiau. Dabar jos kaina apdaruose \$2.00. Reikalaukite

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLISKĄ KALBĄ

Turėdamas kišeninį žodynelį, sutaisytą pagal geriausią kalbamokslinį būdą be niekieno pagalbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina \$1.00

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street Worcester, Mass.

DIDYSIS LIETUVIŠKAS SAPNININKAS

JAU GATAVAS. Visi knyginai, knygų krautuvis bei pavieniai siųskite užsakymus tuojau. Didysis Lietuviškas Sapnininkas yra papuoštas šimtais paveikslų. Savyje talpina 150 didelio formato puslapių, kuriuose aiškiai išguldo ir atspėja kiekvieną nors ir nepaprastą sapną. Prie Sapnininko ena dar ir kiti Laimės Spėjimo Aprašymai.

Sapnininko kaina 75c. Užsisakant daugiau egzempliorių duodame nuolį. Pinigus siųskite Money Order arba doleriais.

Amerikos Lietuvis,
14 Vernon St. Worcester, Mass.

bu du jie galėjo daug patirt apie žemę. Bet dar nesuprato, kad žemė yra apskriti.

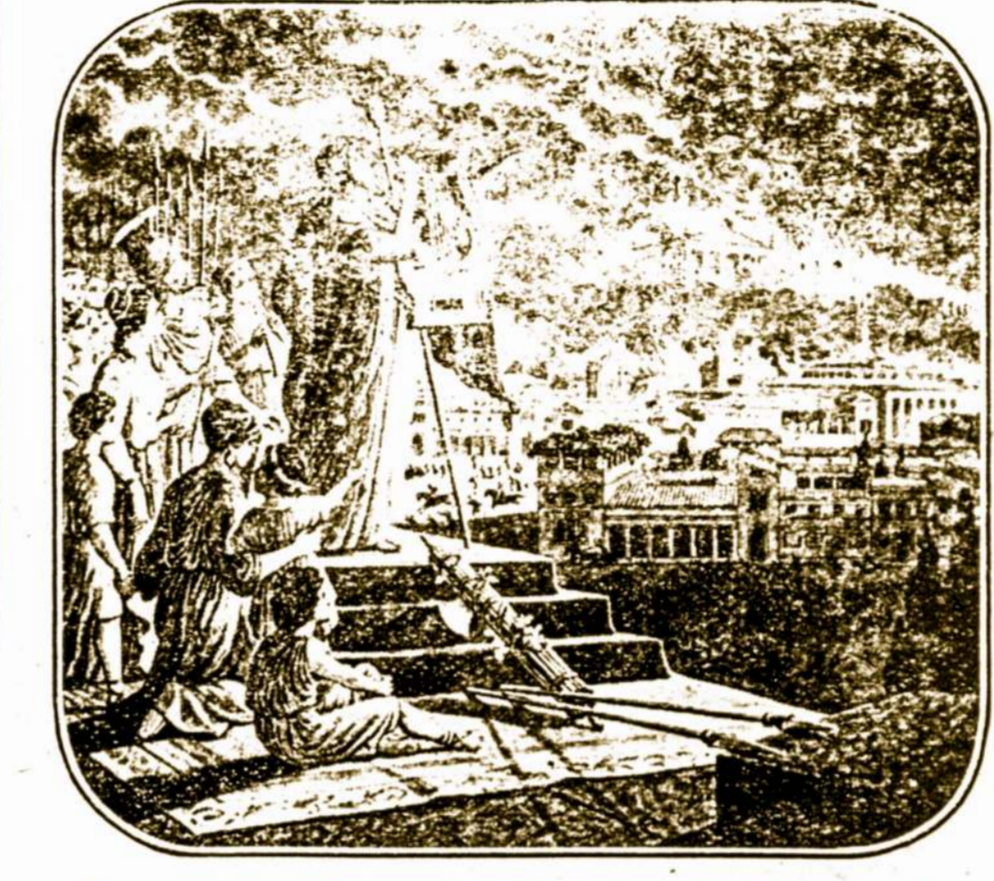
Kad ir finikiečiai kiek pilnesnio vaizdo apie žemę dar neturėjo, tačiau jų akyratis buvo platesnis. Jų pėdsakais ėmė sekti vėliau graikai ir tą mokslą praplėtė taip, kad jau šių dienų gyventojai turi ne tik abelną supratimą apie musų žemės paviršį, bet ir apie abelną dangiškų kunų veikimą.

5,000 Skaitytojų Vajus Baigiasi; Pasiskubinkit Gaut Dovanas!

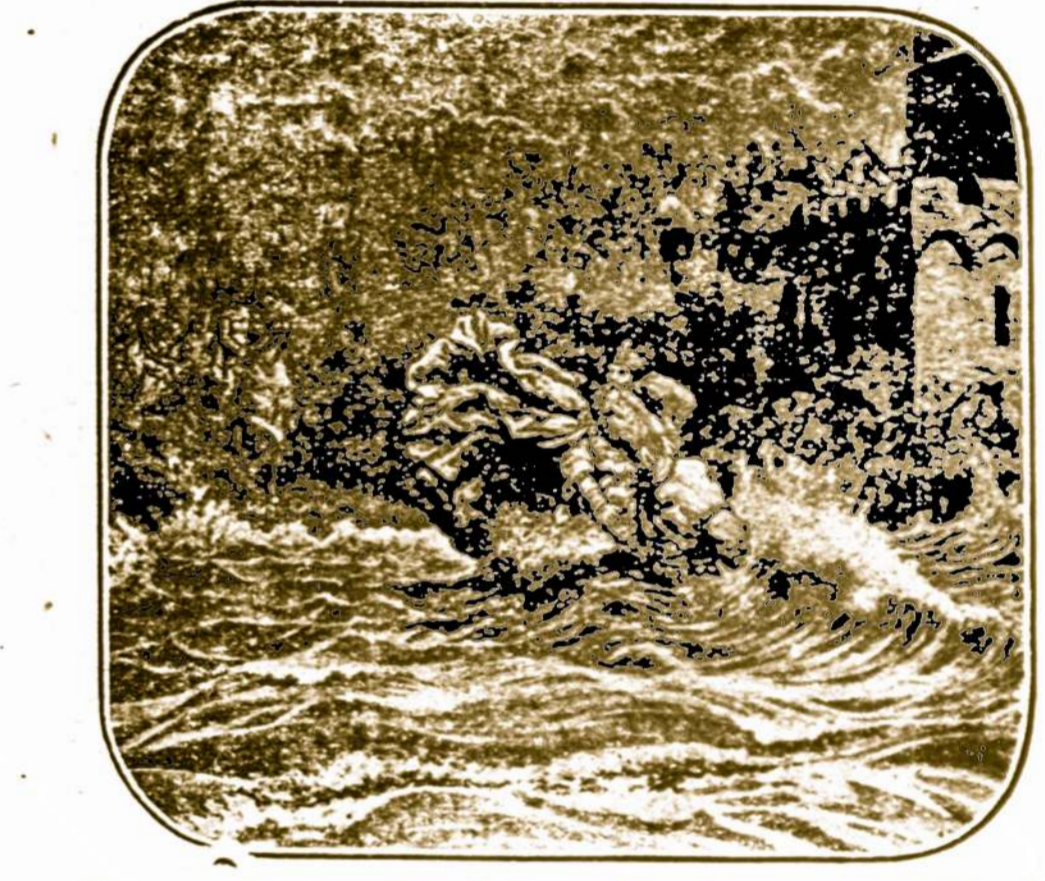
Kas dabar užsirašys “Amerikos Lietuvį” metams ir prisiųs \$2., tas gaus DOVANAI \$2.40 vertės Istoriją Žymiausių Europos Tautų Kariavusių Senovėje ir Pasaulinėje Karėje su Lietuvos Kariuomenės Priedu. Su Žemėlapiu. 193 dubeltavi puslapiai — pavieniai su priedu, 456 puslapiai. 134 paveikslai.

Apie tos knygos vertę, kurioje tilpsta Istorijos Žymiausių Europos Tautų Kariavusių Senovėj ir Pasaulinėj Karėj, daug čia nekalbėsime, tik trumpai pažymėsime, kad iš joje aprašytų kariškų baistrybių daug nepaprastų įspudžių įgysit, daug iki šioliai jums nežinomų dalykų patirsit.

Čia talpinam tik kai kuriuos paveikslus, tilpstančius Istorijoje Žymiausių Europos Tautų Kariavusių Senovėje ir Pasaulinėje Karėje. Gi tilpstančias prie paveikslų istorijas Paliekame Dovanų Knygoje del tų, kurie taps “Amerikos Lietuvisio” skaitytojais.

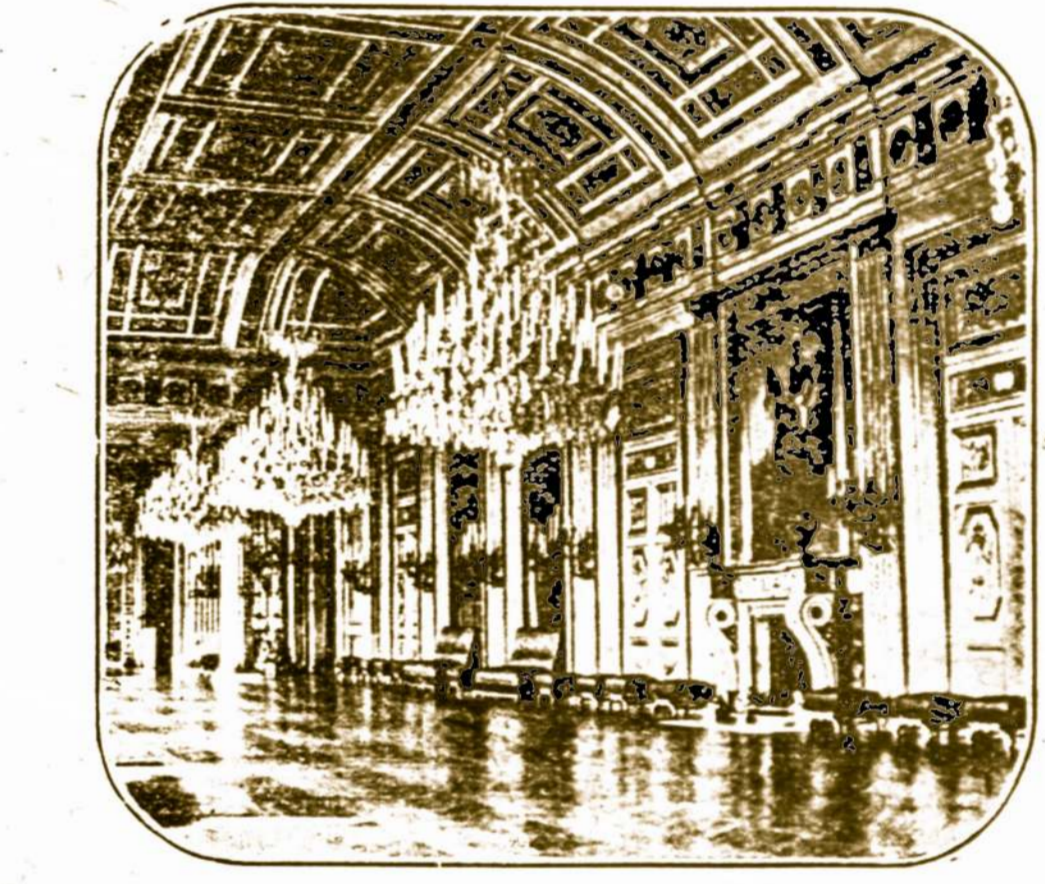
Neronas, vienas iš blogiausių Romos imperatorių skambina kankles laike degimo Romos miesto.

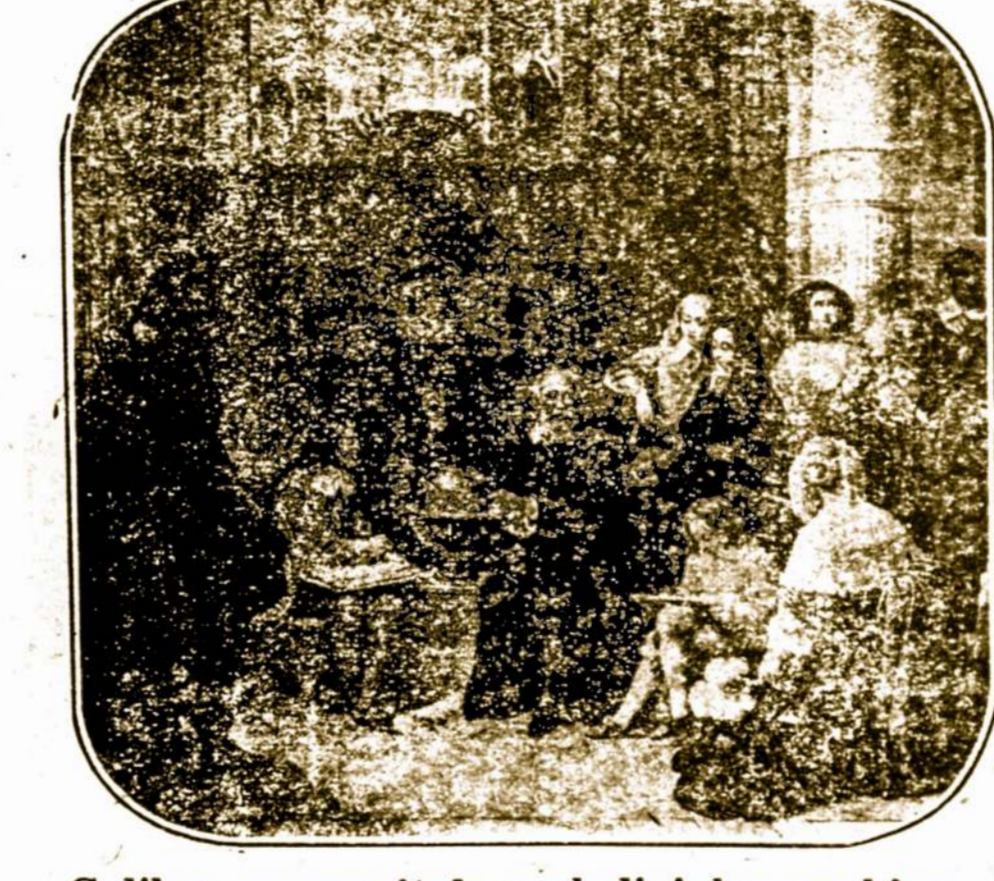
Imperatorius Fredrikas Barbarossa, prigeria bandyme pereiti per upę Palestinoje, į pabaigą 12-to šimtmečio.

Orleano Mergelė, Joanna d'Arc

Didėji salė Versailles palociuje

Galileo, garsus italy mokslininkas mokina, kad žemė sukasi aplink saulę.

Skerdynė protestonų, Šv. Baltromiejaus naktyje, 1572 m.

Tos knygos padarymas lėšavo virš dviejų tukstančių dolerių (\$2,000.) Bet dabar, norėdami “Amerikos Lietuvį” išplatint, atiduodam ją savo skaitytojams už DYKĄ. Užtaigi kviečiame visus musų skaitytojus ir rėmėjus ateit mums į talką išplatint “Amerikos Lietuvį” tarpe čia bei užsieny gyvenančių savo draugų pažįstamų. “Amer. Lietuvisio” prenumeratos kaina užsieny truputį didesnė, todėl maloniai prašome jos prisilaikyt: į Kanadą—\$2.50; į Lietuvą — \$3.00 metams, su Dovanomis ir persiuntimu.

Jeigu kam ir nepasisektų prikalbint mums vieną - kitą naują skaitytoją, tai prašytumem nors sau pasinaujint ant ilgesnio laiko; DOVANOS vis tiek bus prisiųstos už Jusų pasidarbavimą, o sykiu ir už palaikymą Lietuviškos Spaudos Reikalų. Rašykite —

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET, WORCESTER, MASS.

Į LIETUVĄ PER HAMBURGĄ

Moderninis, patogus ir kitų neviršijamas visose klasėse patarnavimas. Savaitiniai išplaukimai iš New Yorko. Patogus ir greitas geležinkelio susisiekimas iš Hamburgo.

VIDUTINĖS KAINOS

Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba

HAMBURG-AMERICAN LINE
80 Boylston Street, Boston

